

Romanian Audiovisual Politics regarding Adult Education Politicile audiovizualului românesc privind educația adulților

Mariana JURIAN, Consiliul Național al Audiovizualului

Abstract

The article resumes the activities of National Audiovisual Council regarding involvement in educational area since its beginning, in 1992. There are educational and cultural programmes in all radio and televisions' schedule, six televisions belonging universities and regulation regarding protection of children's rights. The modern technologies, including audiovisual, have a great potential in education, but it isn't yet properly used and developed. It will be welcome a better partnership between Council and ministries in educational and cultural fields.

Conștient sau nu, în bine sau în rău, omul se educă toată viața, prin tot ceea ce face, chiar la o vârstă înaintată. Concizia aserțiunii populare „Omul cât trăiește învață!” sintetizează, până la esență, principala caracteristică a procesului de educare: continuitatea, permanența sa pe tot parcursul vieții unui om.

Conform teoriei structuraliste, suntem educați, formați, chiar fără să ne dăm seama, de tot ce ne înconjoară, chiar și de sloganurile publicitare pe care le citim din mers pe panourile de reclamă.

Acum, în epoca exploziei media, a informației și a Internetului, presiunea factorilor care ne influențează, ne agresează chiar, a crescut exponențial și cine nu știe să estimeze forța cu multitudini de factori de influență, să selecteze din diversitatea acestora și chiar să se protejeze de ce este nociv, riscă să suporte, până la derută și năucire, o infinitate de informații influente (bune și rele), adesea contradictorii.

Unul dintre factorii cei mai puternici care acționează asupra noastră, a tuturor, este cel alcătuit de mijloacele de comunicare în masă audiovizuale: radiourile, televiziunile, rețelele de cablu. Politica de utilizare a audiovizualului românesc în educația adulților reprezintă unul dintre mijloacele de bază în realizarea educației și promovarea culturii. Încă de la acordarea primelor licențe audiovizuale în România, în anul 1992, Consiliul Național al Audiovizualului, la propunerea Ministerului Educației, a luat în discuție și a eliberat licențe de emisie destinate învățământului.

Astfel, au fost acordate în noiembrie 1992, 8 licențe pentru programe de televiziune universitare următoarelor unități de învățământ superior: Universitatea Politehnica București (*Postul TV Sigma*), Universitățile din Cluj, Timișoara, Craiova, Târgu Mureș, Constanța, Galați, Iași. Aceste posturi, se preconiza, să formeze o rețea „*Teleuniversitaria*” care să unească, din punct de vedere informațional și educativ cele mai importante centre universitare din România, facilitând schimbul informațional între universități, adâncind colaborarea științifică între cadrele didactice în vederea realizării unor programe și proiecte comune, precum și o mai bună interrelaționare între studenți.

Inițiativa celor două organisme nu s-a finalizat însă în totalitate, în principal datorită slabei mijloace financiare de care dispun unitățile de învățământ, dar și pentru că la începuturile audiovizualului românesc nu a existat un real interes pentru această acțiune, necunoscându-se valoarea și implicațiile deosebite și profunde pe care le poate avea media electronică în procesul de educare, de instrucție și de formare.

Ca urmare, la ora actuală sunt în funcțiune numai cinci licențe de emisie ale universităților: Politehnica București, Universitatea de Vest Timișoara, Universitatea Craiova, Universitatea Maritimă Constanța și Universitatea din Cluj. Totuși, nici aceste posturi prin programele prezentate, nu folosesc întregul potențial oferit de aceste mijloace moderne de comunicare, pentru promovarea culturii, pentru ridicarea la noi standarde a învățământului și pentru educarea populației de toate vârstele.

Televiziunea, deși nu este unul din cele mai ieftine mijloace de educare, are cel mai mare impact în cunoaștere și în progresul uman, prin posibilitatea de a se adresa unui număr foarte mare de telespectatori de toate vârstele. Consider că televiziunea constituie o componentă de bază pentru învățământul la distanță, pentru educarea continuă, inclusiv a adulților, pentru reconversia profesională. În urmă cu doi ani, în anul 2000, a fost lansat un nou post universitar, postul de televiziune *România de Mâine*, post finanțat de o universitate particulară din București „*Spiru Haret*”. Postul dispune de o tehnică modernă, de săli de învățământ generoase ca spațiu și dotare tehnică necesare unui învățământ modern, inclusiv pentru învățământul la distanță.

Fiind la început de drum este necesar să se experimenteze și alte moduri de prezentare decât cele folosite în prezent, astfel încât să se imprime emisiunilor un stil mai dinamic și mai diversificat în expunerea lecțiilor, în funcție de specificul disciplinelor. Este necesar să se adopte acele tehnici care să conducă la creșterea gradului de atractivitate al cursurilor, să fie ușor asimilabile și accesibile, astfel încât să stârnească interesul telespectatorului.

În afara acestor licențe dedicate exclusiv învățământului, educației, Consiliul Național al Audiovizualului are ca preocupare permanentă promovarea în grilele de program ale posturilor de radio și de televiziune a emisiunilor culturale, educative, științifice, religioase. La acordarea licențelor, Consiliul Național al Audiovizualului are în vedere ca, în criteriile de departajare a celor care participă la concursuri, să țină seama de cum sunt evidențiate aceste componente în grila de program, ce tipuri de emisiuni sunt prevăzute, în ce procente, la ce intervale orare. De multe ori însă, reprezentanții societăților care se prezintă la concurs și obțin licențe pentru posturi de radio sau de televiziune, nu-și respectă ulterior grila de program în privința emisiunilor cultural-educative, preferând să dezvolte emisiuni comerciale, care le aduc o audiență și un profit material mai mare.

Consiliul Național al Audiovizualului nu poate interveni în politica editorială a posturilor, dar în urma monitorizărilor și a controalelor, constându-se „neglijarea” acestor tipuri de emisiuni, au fost antamate numeroase discuții cu conducerea principalelor posturi de radio și de televiziune care au fost atenționate sau chiar sancționate pentru nerespectarea grilelor de program. O preocupare permanentă a compartimentului de monitorizare al Consiliului Național al Audiovizualului o constituie urmărirea modului cum sunt respectate recomandările și deciziile privind protecția minorilor. S-au luat măsuri de atenționare și sancționare a posturilor pentru utilizarea unui limbaj vulgar, promovarea violenței, folosirea incorectă a limbii române.

Totuși la capitolul „emisiuni educative, culturale, religioase”, toate posturile, inclusiv cele publice, sunt deficitare, iar Consiliul Național al Audiovizualului nu are în atribuțiile sale, explicit, obiective privind educația adulților, element esențial al civilizației și al educației în general.

Concluzii

Problemele privind educația în general constituie o preocupare permanentă în politicile audiovizuale din România, dar potențialul oferit de audiovizual, de tehnicile și tehnologiile moderne existente la posturile de radio și televiziune sunt încă insuficient dezvoltate și utilizate. Se impune realizarea unor programe de acțiune comune ale instituțiilor și organismelor cu preocupări în domeniu cum sunt: Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Culturii și Cultelor, Consiliul Național al Audiovizualului, posturile de radio și de televiziune, biserica, centrele regionale de educație a adulților și programe care să aibă în vedere pregătirea și dezvoltarea suportului tehnic și a personalului care să pună în aplicare aceste programe.